

Oslo, 10.11.2020

Innspill til nasjonal handlingsplan for bærekraftsmålene

I 2020 er det fem år siden bærekraftsmålene ble vedtatt og 10 år til de skal nås. Vi er inne i det som skal være et handlingens tiår. Med den globale koronapandemien er vi satt tilbake på flere områder og det er viktigere enn noen gang å skalere opp arbeidet med å nå bærekraftsmålene. Nå er det behov for å ta de store grepene for å skape endring.

Bærekraftsmålene har gitt myndigheter, privat næringsliv og sivilsamfunn en felles agenda og et felles språk. For at planen skal fungere som et verktøy for økt samarbeid, må den bli så konkret som mulig, adressere de store utfordringene og inneholde målbare indikatorer.

NASJONAL HANDLINGSPLAN MED INTERNASJONALT AVTRYKK

Norge har et ansvar for å implementere målene på hjemmebane, men også å bidra til måloppnåelse globalt.

Målet med den nasjonale handlingsplanen er i følge Regjeringen «å konkretisere arbeidet med bærekraftsmålene og tilpasse dem til norske forhold og norske utfordringer.» Det nasjonale og det internasjonale henger tett sammen, og det må planen reflektere. Norge blir påvirket av politikken andre land fører: for eksempel opplever norske bønder endrede værforhold ikke bare pga våre, men også andre lands klimagassutslipp og vilkårene for fiskerieksporten påvirkes av andre lands tollbestemmelser.

Mye av politikken vi fører har på samme måte effekt for andre land. Handlingsplanen må derfor omtale konsekvensene av norsk politikk også utenfor Norges grenser og planen må presentere både tematiske og institusjonelle løsninger. Bistanden er et viktig virkemiddel for å bidra til global oppnåelse av bærekraftsmålene, men det internasjonale fokuset i planen må ikke begrenses til bistand. Vi må se på effekt av all politikk og ta i bruk flere verktøy.

TEMATISK INNHOLD

Selv om det er naturlig at planen peker på utvalgte prioriteringer, må planen være helhetlig og omfatte samtlige mål. Under hvert mål må det gjøres en vurdering av hvordan øvrig norsk politikk påvirker måloppnåelse på det gitte målet.

Eksempelvis bør forvaltningen av Oljefondet nevnes under bl.a mål 7 (ren energi), 10 (ulikhet), eksport av militært materiell omhandles under mål 16 (fred), offentlige innkjøp under mål 8 (anstendig arbeid) og 12 (forbruk og produksjon), norsk klimapolitikk under mål 3 (helse) og 13 (klima) og internasjonal skattepolitikk på bl.a mål 1 (fattigdom), 3 (helse), 4 (utdanning) og 10 (ulikhet) da en rettferdig skattepolitikk er avgjørende for å sikre gode velferdstjenester og utjevning av ulikhet. Dette er ikke en uttømmende liste.

I den tyske handlingsplanen omtales effekten av tysk politikk utenfor landets grenser gjennomgående i planen. Dette må også gjøres i den norske handlingsplanen.

BÆREKRAFTSMÅL 17 – EN MULIGGJØRER

Finansiering: Under bærekraftsmål 17 bør handlingsplanen spesifisere hvordan det skal jobbes for å sikre økt finansiering for bærekraftsmålene internasjonalt. Pga covid-19 er finansieringsgapet større enn noensinne, både investeringer og migranternes pengeoverføringer (remittances) har gått kraftig ned. Bistanden er en uerstattelig finansieringskilde for mange land og må holdes på et høyt og forutsigbart nivå. Samtidig må vi jobbe for at de store pengestrømmene går riktig vei og blir værende i utviklingsland slik at ytterligere nasjonal ressursmobilisering muliggjøres; vi må bekjempe skatt- og kapitalflukt, sikre økte investeringer i utviklingsland, jobbe for nye gjeldshåndteringsmekanismer og de politiske signalene må være tydelige og sikre at private midler styres i ønsket retning. Oppfyllelse av mål 17 kan bidra til å muliggjøre de øvrige målene.

Mekanismer for samstemthet: For å sikre resultater og måloppnåelse, er det nødvendig at planen tar opp konflikter mellom ulike politikkområder og presenterer grep som kan tas for å håndtere disse. Da det sannsynligvis vil dukke opp nye problemstillinger de neste årene som ikke er omtalt i planen, er det viktig å få på plass institusjonelle ordninger for å sikre at ny politikk bidrar positivt til bærekraftsmålene. Handlingsplanen må inkludere forpliktende mekanismer som sikrer økt samstemthet og måloppnåelse:

- 1) **Departementenes ansvar må tydeliggjøres** og alle departementer bør utvikle interne handlingsplaner for hvordan de kan bidra til å nå bærekraftsmålene, øke samstemthet og håndtere interessekonflikter internt og på tvers av departement og ulike politikkkfelt.
- 2) **Koordineringen mellom ulike politikkområder på tvers av departement må styrkes** ytterligere. Statssekretærutvalget som er satt ned bør rapportere tilbake til innspillsforumet for å sikre åpenhet om arbeidet.
- 3) **Sjekklisten for samstemthet** som har blitt presentert i rapporteringen om samstemthet i UD sin proposisjon i statsbudsjettet bør gjøres obligatorisk for alle departementer. **Utredningsinstruksen bør oppdateres slik at den inkluderer sjekklisten.** I april annonserte regjeringen at «alle strategier, handlingsplaner, stortingsmeldinger og proposisjoner skal omtale effekt på bærekraftsmålene». Dette er bra, men bør forsterkes og gjøres forpliktende da all politikk bør konsekvensutredes med tanke på bærekraftsmålene.
- 4) **Rapporteringsmekanismene for bærekraftsmålene og samstemthet bør styrkes**, både i og utenfor statsbudsjettet.
- 5) Regjeringen bør legge opp til **eksterne evalueringer av måloppnåelse** på bærekraftsmålene.

Kirkens Nødhjelp takker for muligheten til å komme med innspill og ønsker Regjeringen lykke til i arbeidet med å utarbeide den nasjonale handlingsplanen for bærekraftsmålene!

Vennlig hilsen

Lisa Sivertsen
Avdelingsleder Politikk og Samfunn
Kirkens Nødhjelp

Ingrid Næss-Holm
Seniorrådgiver
Kirkens Nødhjelp